

SUNDHEDSMINISTERIET

Sundhedsministeriet

Enhed: MEDINT
Sagsbeh.: DEPMCV
Koordineret med:
Sagsnr.: 2204744
Dok. nr.: 2170070
Dato: 22-05-2022

NOTAT

Orientering til Folketingets Sundhedsudvalg om den 75. Verdenssundhedsforsamling i WHO, 22. til 28. maj 2022

Indledning

WHO's 75. Verdenssundhedsforsamling (World Health Assembly, WHA) afholdes i Genève fra den 22. til den 28. maj i et hybridformat. Forsamlingen er det øverste beslutningsorgan i Verdenssundhedsorganisationen (World Health Organization, WHO) og samles årligt i Genève med deltagelse fra alle 194 medlemslande og øvrige organisationer med tilknytning til WHO. Det er første gang siden 2019, at WHO's medlemslande kan mødes fysisk i Genève.

Der har været stort fokus på WHO's rolle og det globale sundhedsberedskab siden COVID-19-pandemiens begyndelse. Mens pandemien er ved at slippe sit tag i særligt den vestlige del af verden, står mange udviklingslande fortsat midt i bekæmpelsen af COVID-19, hvor særligt udrulningen af vacciner er en stor udfordring. Der er således stor bevidsthed om nødvendigheden af, at verden skal være bedre rustet forud for fremtidige sundhedskriser.

Det vil dog ikke udelukkende være COVID-19, som optager medlemslandene på årets forsamling. Der vil også være fokus på indsatser for at forbedre sundhedstilstanden, når det kommer til bl.a. ikke-smitsomme og kroniske sygdomme samt mental sundhed og trivsel. Dagsordenen omfatter ligeledes budgetmæssige og organisatoriske emner. Hertil er der i år ekstraordinært fokus på sundhedssituationen i Ukraine som følge af Ruslands aggression.

Fra dansk side vil der særligt være fokus på forebyggelse af ikke-smitsomme og kroniske sygdomme, mental sundhed og trivsel, bekæmpelse af antibiotikaresistens, styrkelse af det globale pandemiberedskab samt seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder.

Uddybende

Den 75. Verdenssundhedsforsamling vil beskæftige sig med en bred vifte af emner. Fra dansk side vil der særligt være fokus på forebyggelse af ikke-smitsomme og kroniske sygdomme, mental sundhed og trivsel, bekæmpelse af antibiotikaresistens samt styrkelse af det globale pandemiberedskab. Herudover har Danmark, i samarbejde med en række ligesindede lande, arbejdet for at bevare et internationalt fokus på seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR). Det indebærer blandt andet at sikre fuld gengivelse af ordlyden fra FN's Verdensmål 5.6 om adgang til seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder i alle relevante resolutioner, strategier og beslutninger.

Sundhedssituationen i Ukraine

Temaet for årets Verdenssundhedsforsamling er sundhed for fred, fred for sundhed (*Health for peace, peace for health*). Helt central er sundhedskrisen i Ukraine som følge af den russiske invasion. WHO vil under forsamlingen fremlægge en rapport om sundhedskrisen i landet samt de bredere globale sundhedsmæssige konsekvenser forbundet hermed. Ukraine vil

fremlægge en resolution, som fordømmer den russiske aggression og bl.a. åbner for muligheden for suspension af Ruslands stemmerettigheder i WHO, hvis aggressionen fortsætter. Danmark støtter resolutionen på linje med de øvrige EU-lande.

Globalt pandemiberedskab

Det Internationale Sundhedsregulativ (International Health Regulations, IHR) fra 2005 har til formål at forebygge og begrænse international sygdomsspredning på en måde, som er begrænset til folkesundhedsmæssige risici med henblik på at undgå unødvendige indgreb i international trafik og handel. Regulativet indeholder en række bindende bestemmelser WHO's medlemslande og er fuldt implementeret i det danske beredskab. Regulativet kræver bl.a., at medlemslandene rapporterer til WHO om hændelser, der kan udgøre en potentiel folkesundhedsmæssig risiko af international betydning (Public Health Emergency of International Concern, PHEIC).

Erfaringer fra den internationale håndtering af COVID-19 pandemien har givet anledning til, at en række uafhængige ekspertpaneler har anbefalet målrettede ændringer i IHR med det formål at styrke informations- og varslingsforpligtelser mellem WHO's medlemslande. Medlemslandene er på den baggrund blevet enige om at forhandle målrettede ændringsforslag til IHR, der kan understøtte formålet om at sikre tidlig varslings og deling af information, således at WHO og medlemslandene kan sætte rettidigt ind over for hændelser, der har potentiale for at blive eller som udgør en PHEIC.

På den 75. Verdenssundhedsforsamling i maj 2022 skal WHO's medlemslande tage stilling til ændringer af enkelte bestemmelser i IHR. Disse vedrører den tidsperiode, som WHO's medlemslande har til hhv. at implementere ændringer til regulativet og til at afvise eller tage forbehold for ændringer til regulativet, herunder artikel 59, 55(3), 61, 62 og 63(1).

Det er sundhedsmyndighedernes vurdering, at en forkortelse af tidsperioderne ikke vil have væsentlig betydning for Danmarks implementering af fremtidige ændringer til regulativet. Ændringerne kan derimod være med til at sikre styrket implementering og overholdelse af regulativet blandt WHO's øvrige medlemslande. Danmark støtter derfor sammen med de øvrige EU-medlemslande disse ændringer.

I tillæg til de ændringer, der skal vedtages på den 75. Verdenssundhedsforsamling, pågår der drøftelser om en række andre ændringsforslag til regulativet. Disse forslag ventes behandlet i en længerevarende forhandlingsproces med henblik på at opnå enstemmighed blandt WHO's medlemslande. Der skal således ikke træffes en konkret beslutning om disse forslag til den 75. Verdenssundhedsforsamling i maj 2022.

Forhandlingerne om en international pandemiaftale er ligeledes i gang, hvorfor det er forventningen, at flere medlemslande vil nævne pandemiaftalen i forskellige sammenhænge. Forhandlingerne er dog fortsat i det helt indledende stadie og ventes at fortsætte til og med 2024.

Ikke-smitsomme sygdomme og mental sundhed

Ikke-smitsomme sygdomme er et af de centrale emner på dette års forsamling. Forsamlingen skal i den forbindelse vedtage en række strategier, anbefalinger samt handlings- og implementeringsplaner, der vedrører ikke-smitsomme sygdomme og deres relaterede risikofaktorer. Danmark vil have særligt fokus på forebyggelsen og behandlingen af ikke-smitsomme sygdomme, herunder på styrkelse af den primære sundhedssektor og på bekæmpelse af den sociale ulighed i forekomsten og behandlingen af ikke-smitsomme sygdomme. Endvidere vil Danmark arbejde for at fremme mental sundhed som en væsentlig dagsorden i WHO.

Bæredygtig finansiering af WHO

De faste medlemsbidrag til WHO udgør i dag ca. 20 procent af WHO's samlede finansiering. Ca. 80 procent af finansieringen kommer fra frivillige bidrag fra medlemslande og andre aktører, som ofte er øremærkede til bestemte formål. Dette indsnævrer WHO's manøvrerum ift. at respondere fleksibelt og planlægge længerevarende indsatser. COVID-19-pandemien har yderligere aktualiseret debatten om, hvorvidt der er overensstemmelse mellem forventningerne til WHO's ledende rolle i global sundhed og organisationens ressourcer.

En arbejdsgruppe med deltagelse fra alle WHO's medlemslande har på den baggrund fremlagt en række anbefalinger, der skal bidrage til en mere bæredygtig finansiering af WHO. I anbefalingerne henvises bl.a. til en langsigtet målsætning om, at de faste medlemsbidrag skal øges frem mod budgetperioden 2030-31, så de kommer til at udgøre 50 procent af WHO's basisbudget. I første omgang anmodes WHO's sekretariat om at udarbejde et budgetforslag med udgangspunkt i en stigning på 20 procent i de faste medlemsbidrag og en dertilhørende implementeringsplan for reformer i budgetperioden 2024/2025. Målsætningen om en stigning i faste medlemsbidrag kan derfor ses som betinget af, at WHO leverer på en række reformprocesser, herunder med hensyn til budgettering, effektivitet, transparens og ansvarlighed. Det konkrete budgetforslag for 2024/25 vil skulle drøftes blandt medlemslandene med henblik på vedtagelse på Verdenssundhedsforsamlingen i maj 2023.

Danmark støtter sammen med de øvrige EU-medlemslande vedtagelsen af anbefalingerne.